

Resultaten online inloopavonden (oktober)

Als onderdeel van het participatietraject richting het toets- en afwegingskader grootschalig opwekken van duurzame elektriciteit

In opdracht van:

Gemeente Montfoort

9 november 2020

E:M+MA.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
<i>Doel en vraag</i>	2
<i>Werkwijze</i>	2
<i>Communicatie</i>	4
Resultaten	6
<i>Algemeen</i>	6
<i>Voorkeuren en zorgen</i>	6
<i>Suggesties</i>	8

Inleiding

Nederland zit middenin een energietransitie. In de komende decennia maken we de overstap van fossiele brandstoffen (zoals olie, gas en kolen) naar duurzame energie (zoals zon en wind). En we gaan flink besparen op ons energieverbruik. In het Klimaatakkoord, dat in 2019 is ondertekend door overheden, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties, zijn hier afspraken over gemaakt.

In Nederland bestaat er 30 energieregio's die op regionaal niveau invulling gaan geven aan deze nationale afspraken. De gemeente Montfoort is onderdeel van de energieregio U16. Samen met 15 andere gemeenten, 4 waterschappen en de provincie Utrecht wordt bepaald hoeveel en op welke wijze zij willen bijdragen aan de landelijke doelstelling om in 2030 49% minder CO2 uit te stoten dan in 1990. Deze afspraken worden vastgelegd in de Regionale Energiestrategie (RES).

Lokale bijdrage aan de regionale opgave

Het college van de gemeente Montfoort wil een bijdrage leveren aan de regionale opgave. Wat deze lokale bijdrage gaat zijn, is momenteel nog niet bekend. Wel staat vast dat er op lokaal niveau meer duurzame elektriciteit moet worden opgewekt. Daarom onderzoekt de gemeente Montfoort waar grootschalige opwek van duurzame elektriciteit technisch haalbaar en landschappelijk inpasbaar is. Maar ook welke voorkeuren inwoners, lokale bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbende partijen hebben. Oftewel: wat is maatschappelijk aanvaardbaar?

Participatietraject

EMMA ondersteunt de gemeente Montfoort in het opzetten van een participatietraject om inzicht te krijgen welke voorkeuren, belangen en waarden voor inwoners het zwaarst wegen bij het grootschalig opwekken van duurzame elektriciteit binnen de gemeente. Onderdeel van dit participatietraject is een online vragenlijst, waarvan de resultaten in dit rapport worden besproken. Naast een online vragenlijst, worden er ook een reeks (online) inloopavonden en (groeps)interviews met verschillende stakeholders georganiseerd.

Toets- en afwegingskader

De bevindingen uit het participatietraject worden meegenomen in het opstellen van een toets- en afwegingskader voor grootschalige opwek van duurzame elektriciteit. Op grond van dit toets- en afwegingskader bepaalt de gemeente Montfoort waar en op welke wijze de realisatie van installaties voor het opwekken van duurzame elektriciteit binnen de gemeente wordt toegestaan.

Doel en vraag

De online inloopavonden hebben twee doelstellingen. Ten eerste: het informeren van de inwoners uit de gemeente Montfoort over de (on)mogelijkheden en de impact van het opwekken van duurzame elektriciteit in de gemeente. Ten tweede: het ophalen van voorkeuren, suggesties en zorgen van inwoners uit de gemeente Montfoort ten aanzien van de wijze waarop de grootschalige opwek van duurzame elektriciteit ruimtelijk wordt ingepast in het landschap.

Werkwijze

De online inloopavonden vonden plaats op 20 en 29 oktober. Beide avonden begonnen om 19:30 en eindigden om 21:30. In totaal hebben circa 30 deelnemers deelgenomen aan de inloopavonden. Zij

konden zich aanmelden via een online formulier die via verschillende (social media) kanalen werd verspreid.

Deze inloopavonden waren in eerste instantie ingepland als fysieke bijeenkomsten. In verband met de aangescherpte coronamaatregelen, is besloten om deze inloopavonden online te organiseren.

Communicatie

De online inloopavonden zijn op verschillende manieren onder de aandacht gebracht. De volgende kanalen zijn gebruikt:

- **Website van de gemeente:**
 - Algemene informatie: www.montfoort.nl/energie
 - Nieuwsbericht op 5 oktober
 - Op de infozuilen in Montfoort en Linschoten, geplaatst van 13 tot 29 oktober
- **Facebook / Twitter:** posts op 2 oktober, 14 oktober, 20 oktober en 29 oktober
- **IJsselbode:** artikel geplaatst op 6 oktober en 20 oktober
- **Via kanalen van stakeholders** (waaronder Platform Duurzaam Montfoort, NMU, LTO en Energie Coöperatie Lek & IJssel Stroom)

Programma

Iedere inloopavond had een vaste opbouw. Hieronder wordt het programma van iedere avond weergegeven:

19:30 Welkomstwoord
19:40 Toelichting context en doel van de inloopavond
19:45 Uitleg

- Regionale en lokale energieopgave
- Afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking
- Participatietraject om tot een afwegingskader te komen
- Toelichting energiescenario's

20:15 In gesprek over de vier energiescenario's
21:20 Afsluitende vragenronde
21:30 Afronding

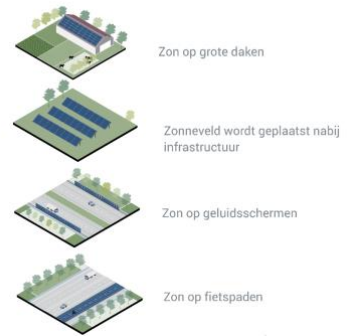
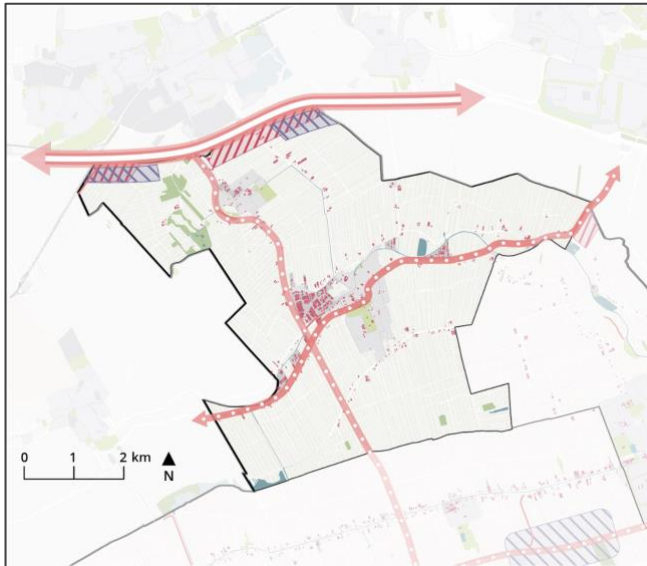
Bij iedere inloopavond was er tenminste één persoon van de gemeente aanwezig, één landschapsarchitect van *Generation Energy*, één gespreksleider van EMMA en één technische host van EMMA.

Energiescenario's

Landschapsarchitecten van *Generation Energy* ontwikkelden vier energiescenario voor de gemeente Montfoort die zijn voorgelegd tijdens de online inloopavonden. Deze energiescenario's illustreren elk andere opties voor het opwekken van elektriciteit uit zon en wind in de gemeente. Deze energiescenario's zijn geen blauwdruk voor de toekomst, maar zijn een hulpmiddel om een indruk te krijgen welke voorkeuren, belangen en waarden het zwaarst wegen voor inwoners.

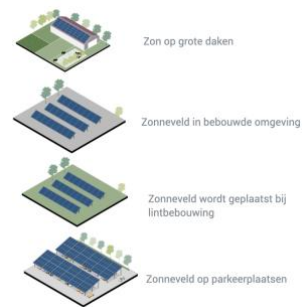
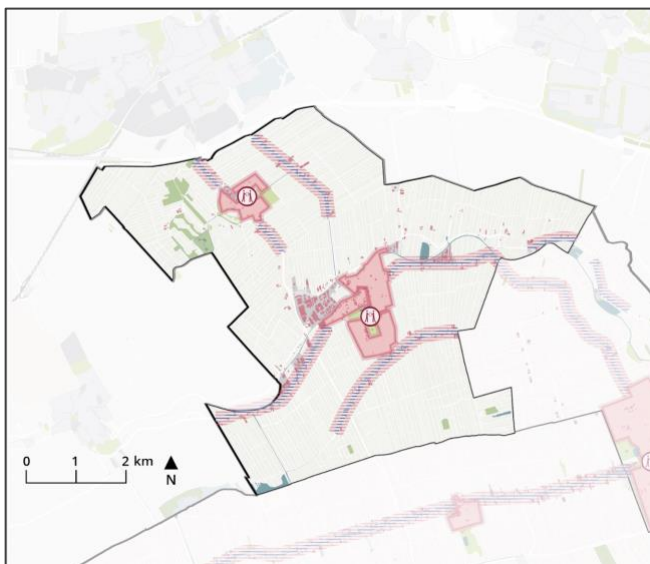
De energiescenario werden één-voor-één doorgenomen, waarbij deelnemers werden gevraagd om hier op te reageren. Deelnemers konden reageren via de chat (of via een virtuele post-it), waarnaar de gespreksleider hen aan het woord liet om hun antwoorden toe te lichten. De opmerkingen uit de chat, de post-its en de toelichtingen van deelnemers zijn verwerkt in het volgende hoofdstuk.

Energiescenario 1: Infrastructuur

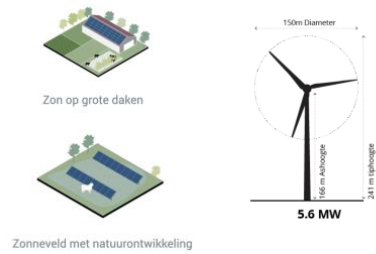
- Zonnepanelen op grote daken (50%)
- Zonneveld bij infrastructuur
- Energieopwekken rond A- wegen
- Energieopwekken rond N- wegen
- Zon op fietspaden
- 5,6 MW windturbines bij infrastructuur
- • Bestaande windturbine

Energiescenario 2: Lokale kracht

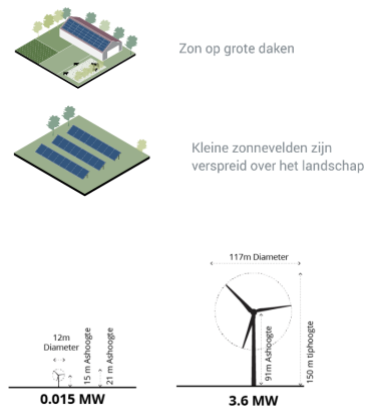
- Zonnepanelen op grote daken (100%)
- Zonnevelden in bebouwde omgeving
- Zonneveld bij lintbebouwing
- Zon op parkeerplaatsen
- Samenwerking
- 0,015 MW windturbines bij lintbebouwing en boerderijen
- • Bestaande windturbine

Energiescenario 3: Clusteren in het landschap

- Zonnepanelen op grote daken (50%)
- Zonnevelden met natuurontwikkeling
- 5,6 MW windturbines in clusters
- Bestaande windturbine

Energiescenario 4: Verspreid in het landschap

- Zonnepanelen op grote daken (50%)
- Verspreide zonnevelden
- 3,6 MW windturbines, solitair
- 0,015 MW windturbines bij lintbebouwing en boerderijen
- Bestaande windturbine

Resultaten

De online inloopavonden hebben veel waardevolle informatie opgeleverd. Ondanks dat deelnemers soms van mening verschillen, zijn er toch een aantal gedeelde voorkeuren en zorgen op te merken. Dit hoofdstuk geeft een korte samenvatting van de inbreng. Daarbij moet worden opgemerkt dat dit verslag geen statistisch representatieve weergave vormt van de meningen van de inwoners van de gemeente over de ruimtelijke inpassing van lokale energieprojecten. Toch kan er op basis van de inbreng van deelnemers aan de inloopavonden een aantal conclusies worden getrokken.

Algemeen

Windmolens

Er heerst veel verdeeldheid over het plaatsen van windmolens in de gemeente Montfoort. Men ziet weinig geschikte locaties in de gemeente. De meest voor de hand liggende locatie is langs de A12, en een deel van de deelnemers ziet dit ook als een goede optie. Tegelijkertijd zijn deelnemers uit Linschoten minder te spreken over windmolens op deze plek, omdat dit meer in hun zicht is. Verder zien agrariërs liever windmolens dan zonnevelden, want dit laatste neemt veel ruimte in beslag wat dan niet gebruikt kan worden voor de landbouw.

Zonnevelden

Deelnemers zijn over het algemeen positiever gezind over zonnevelden dan windmolens. Wel willen ze deze zonnevelden niet al te veel zien. Of zonnevelden moeten goed gecombineerd worden met de ontwikkeling van natuur; of zonnevelden moeten afgeschermd worden met heggen. Agrariërs maken zich daarnaast zorgen dat het plaatsen van grote zonnevelden ten kosten gaat van kostbare landbouwgrond.

Bij het plaatsen van zonnevelden moet de gemeente – zo geven meerdere deelnemers aan – goed kijken naar toekomstige plannen. Zoals het bouwen van woningen of het uitbreiden van wegen. Dit beperkt immers de plekken die geschikt zijn voor zonnevelden.

Landschap

Het is heel belangrijk voor deelnemers dat het landschap open blijft. Vandaar dat deelnemers de voorkeur uitspreken voor energiescenario's waar het open landschap zoveel mogelijk wordt ontzien. Het landschap moet niet 'onrustig' worden. Cluster daarom zonnevelden en windmolens zoveel mogelijk langs infrastructuur en bebouwing, aldus een groot deel van de deelnemers.

Voorkeuren en zorgen

Energiescenario 1: Infrastructuur

- Dit energiescenario wordt interessant gevonden, omdat hiermee het landschap wordt ontzien. Het behoud van het open landschap wordt door veel deelnemers als belangrijk gezien. Een groot deel van de deelnemers vindt de locatie langs de A12 een geschikte plek voor zonne- en windprojecten.
- Een aantal deelnemers vraagt zich af of je wel het benodigde net hebt langs infrastructuur om energieprojecten op aan te sluiten. Ook geeft een deelnemer aan dat er een grote gasleiding dichtbij de snelweg ligt, wat het volgens hem moeilijk maakt hier windmolens te

plaatsen. En waardoor deze windmolen al snel in de polder komt te liggen, wat niet de voorkeur heeft.

- Als zonnevelden langs N-wegen worden geplaatst, dan liggen deze zonnevelden dus op landbouwgrond, concluderen een aantal deelnemers. Dit heeft niet hun voorkeur. Een agrariër: "Bij zonnepanelen dus buiten dat gebied, bijvoorbeeld langs de snelwegen. Daar waar de landbouw niets meer kan. Misschien hoekpercelen die minder toegankelijk zijn voor landbouw, met name melkveehouderij"
- Deelnemers staan positief ten opzichte van het plaatsen van zonnepanelen op geluidswanden, in asfalt en op vangrails. Wel moet rekening worden gehouden met mogelijke uitbreidingen van wegen. Deelnemer: "Maar wat als rijbanen verbreden? Wat gebeurt er dan? Voor hoe lang ga je hierin investeren?"
- Ontwikkelingen in nabijgelegen gemeenten moet in ogenschouw worden genomen, zoals wat er gaat gebeuren in Rijnenburg. Ook hebben deelnemers nog veel vragen over wat er precies gaat gebeuren in Woerden met de windmolens.

Energiescenario 2: Lokale kracht

- Deelnemers zien nog voldoende daken van loodsen en schuren in de gemeente Montfoort waar nog zonnepanelen op geplaatst kunnen worden. Die daken eerst volleggen, heeft voor hen prioriteit.
- Wel geeft een deelnemer aan dat de gemeente hierin natuurlijk beperkingen heeft. "Je hebt als gemeente niet de middelen om dit af te dwingen". Een andere deelnemer merkt ook op dat niet alle daken vol gelegd kunnen worden. "Het gros van de daken gaat niet vol, wat te maken heeft met de business case. Ook ligt er veel asbest op daken, waardoor het plaatsen van zonnepanelen niet snel rendabel is."
- Deelnemers maken zich zorgen over de maximale zichtbaarheid van energieprojecten bij dit scenario, omdat ze langs lintbebouwing en langs de randen van de bebouwde komen. Dit vinden deelnemers minder positief. Deelnemer: "Om rondom het einde van de bebouwing zonneweides aan te leggen, dat zie ik niet zitten. Dat vind ik zonde van het gebied, als je nu naar buiten loopt".
- Een deelnemer merkt op dat je met het plaatsen van zonnevelden rekening moet houden met de toekomstige woningopgave. Maar als je daar rekening mee houdt, aldus deze deelnemer, dan komen de zonnevelden meer in het open landschap te liggen en heb je voor een bepaalde periode een lap grond tussen dorp en zonnepark. Dit wordt als niet wenselijk gevonden.
- Enkele deelnemers vinden dit scenario met name interessant omdat dit ruimte biedt voor kleinschalige projecten, die opgezet kunnen worden door lokale initiatiefnemers. Zo is een deelnemer erg positief over het voorbeeld dat wordt gegeven van zonnepark de Kwekerij in Hengelo, waar een zonnepark in combinatie met natuurontwikkeling is aangelegd.

Energiescenario 3: Clusteren in het landschap

- Dit energiescenario wordt gewaardeerd om de hoge opbrengst en het relatief weinig ruimtebeslag door het concentreren van de opwek van duurzame elektriciteit. Ook zien deelnemers koppelkansen met buurgemeenten. Deelnemer: "Dit clusteren vraagt een blik over de grenzen heen. Goed in kaart brengen wat in de regio gebeurt".
- Zonnevelden in combinatie met natuurontwikkeling heeft voor een aantal deelnemers de voorkeur. Deelnemer: "Het lijkt mij zeer slim om het gebied multifunctioneel in te richten. Waarom zouden er immers geen schapen onder de zonnepanelen door mogen lopen?"

Deelnemers die juist tegen deze combinatie zijn, merken op dat dit veel kostbare ruimte kost.

- Meerdere keren geven deelnemers aan dat als er zonnevelden of windmolens worden geplaatst, dat een combinatie dan logisch lijkt. Wel maken deelnemers zich zorgen over windmolens. Dan hebben ze liever kleinere zonnevelden en een aantal kleine windmolens op boerenerven.
- Een agrariër merkt op dat het gebied, dat nu wordt aangewezen op de kaart voor het clusteren van windmolens en zonnevelden, in handen is van partijen in Linschoten. Hij benadrukt dat dit vraagt om goed overleg met de grondeigenaren.

Energiescenario 4: Verspreid in het landschap

- Energieprojecten verspreid in het landschap wordt als onrustig ervaren. De voorkeur gaat uit naar clusteren in plaats van verspreiden. Deelnemer: "Beter alle ellende op een hoop dan verspreid in het landschap"
- Een deelnemer merkt op dat het verspreiden van energieprojecten misschien het voordeel heeft dat er meer gelijkmatig opgewekt kan worden. Een andere deelnemer ziet juist moeilijkheden, omdat je naar ieder klein zonneveld een energiekabel moet leggen, waardoor het project minder rendabel wordt.
- Een aantal deelnemers vinden kleine windmolens tot 21 meter landschappelijk geen probleem, bijvoorbeeld als deze geplaatst worden op agrarische bouwvlakken.
- Deelnemers uiten hun voorkeur voor het opwekken van duurzame elektriciteit dichtbij de gebruiker.

Suggesties

- Een deelnemer merkt op dat er een nieuw fietspad komt tussen de Cattenbroerkerdijk en de snelfietsroute Woerden-Utrecht. "Misschien kunnen hier ook zonnepanelen komen op een wal langs het fietspad?"
- Kijk ook naar alternatieven, naast het opwekken van elektriciteit uit zon en wind. "Zeker ook voor de momenten dat het niet zonnig is of de wind niet waait", aldus een deelnemer. Ook benadrukt een deelnemer dat de gemeente tevens moet denken over de opslag van duurzaam opgewekte elektriciteit.
- Een agrariër in Cattenbroek laat weten al 3200 zonnepanelen te hebben gelegd, waardoor ze zelfvoorzienend zijn en nog elektriciteit geven aan 240 huishoudens. Hij geeft aan dat zij best wel meer willen doen en dat andere boeren dit misschien ook wel willen. Ze zijn best bereid om flink te investeren (hijzelf had al 600k geïnvesteerd), maar het moet uiteindelijk wel rendabel zijn. De gemeente moet dus zorgen dat het ook voor agrariërs rendabel blijft om hun daken vol te leggen met zonnepanelen.
- Deelnemers vinden het zonde als energieprojecten – zij het zonnevelden of windmolens – er slechts 15 jaar staan. De gemeente moet streven naar lokale energieprojecten die zo lang mogelijk rendabel kunnen blijven staan. Dat wordt als het meest duurzaam ervaren.
- Een deelnemer verzoekt de gemeente om ook te kijken naar de landbouwgronden in omliggende gemeenten. In de gemeente Montfoort is er veel uitstekende landbouwgrond, aldus een aantal deelnemers. Deelnemer: "Hoe is de landbouwgrond bij de burens? Kunnen we misschien niet iets wisselen?"
- Eén van de deelnemers merkt op dat de daken van gebouwen van de gemeente gewoon vol kunnen worden gelegd met zonnepanelen. En dat de gemeente voor nieuwbouw regels kan vastleggen om hier sowieso zonnepanelen op te plaatsen.

- Lokaal eigendom wordt door een aantal deelnemers als belangrijk gezien. "Zodat de bewoners niet alleen de lasten hebben maar ook de lusten". 50% lokaal eigendom wordt als een goed uitgangspunt gezien. Ook een gebiedsfonds wordt als sympathiek gezien. Een deelnemer doet een voorstel om dit gebiedsfonds in te zetten voor bijvoorbeeld sport- en muziekverenigingen, die belangrijk zijn voor de gemeente en die het vooral nu heel lastig hebben.
- Ook een soort schadeloosstelling voor de omgeving wordt belangrijk gevonden. "Als mijn buurman bijvoorbeeld een windturbine plaatst, kan ik binnen 500 meter niets plaatsen en word ik dus beperkt in mijn mogelijkheden.
- Deelnemers staan niet per se afkeurend ten opzichte van het opwekken van meer dan het eigen elektriciteitsverbruik. Maar wel onder strikte voorwaarden. Deelnemer: "Meer opwekken dan we zelf nodig hebben, vind ik ook prima. Maar dan moeten we niet alleen de lasten dragen. Daar moet een vergoeding tegenover staan voor de gemeente". Een andere deelnemer: "Maar let wel op dat dit in verhouding staat. Dat we in Montfoort niet voor de hele omgeving opwekken en de stroom voor een prikkie wordt verkocht." Ook geeft een deelnemer aan dat je wel open en transparant moet zijn als gemeente indien je meer wilt opwekken dan het eigen elektriciteitsverbruik. "Ander loop je het risico dat je het Microsoft-verhaal van Groningen gaat kopiëren."

think. do. connect.

E:M+MA.

Wijnhaven 88
2511 GA Den Haag

070 - 87 00 460

info@emma.nl

www.emma.nl

Volg ons op [Facebook](#), [Twitter](#) en [LinkedIn](#)